

James APPATHURAI:

ÎNCURAJĂM STABILITATEA ȘI RELAȚIILE INTERSTATALE BAZATE PE ÎNCREDERE

CEL MAI DIFICIL TEST

-Care sunt implicațiile curente ale Alianței în diferite teatre de operații?

- Cel mai mare teatru de operații, pentru noi este desigur Afganistanul, unde și trupe române sunt dislocate și ne sunt de un mare folos. Afganistanul constituie cel mai dificil test pentru NATO. Voi argumenta: acolo se derulează una dintre cele mai grele operații pentru Alianță și alte organizații internaționale. De mulți ani se duc acțiuni militare într-o parte a teritoriului afgan și se fac pași pentru reconstrucție și dezvoltare în cealaltă parte a țării, încercând astfel să punem capăt comerțului cu narcotice și să facem față provocărilor unei guvernări într-o regiune dificilă a lumii. De asemenea, în această zonă, departe de România și Canada, pe ambele părți ale Atlanticului avem o mare provocare pentru diplomația publică. Aceea de a explica o dată și încă o dată de ce suntem acolo. Și de ce este important să rămânem acolo. Sunt sigur că la Summitul de la București, situația din Afganistan va fi principalul subiect luat în discuție de șefii de stat și de guvern.

NATO are, de asemenea, 16.000 de militari în Kosovo. Am ajuns la o etapă dificilă acum, în care procesul politic de stabilire a statutului provinciei – și cred că toți românii sunt familiarizați cu asta – se apropie tot mai mult de ceea ce se presupune că va fi. Încetarea dialogului dintre părți face neclar ceea ce se va

● Interviu realizat de colonelul dr. Ion PETRESCU, cu purtătorul de cuvânt al NATO

întâmpla. Este însă limpede faptul că tensiunea în Kosovo are toate șansele să crească. Noi aliații trebuie să garantăm pacea. Și o vom garanta.

Alianța mai asigură transportul trupelor în Darfur, în sprijinul misiunii organizate de Uniunea Africană. Am primit o cerere, de la aceeași uniune regională, pentru a-i acorda un ajutor adecvat în Somalia.

Când cutremurul a lovit Pakistanul, NATO a asigurat transportul aerian pentru toate proviziile trimise de ONU – 3500 tone de alimente, îmbrăcăminte etc. Am făcut la fel și pentru americani, când teritoriul lor a fost lovit de uraganul Katrina.

În final, aș menționa operațiile navale vizând acțiuni antiteroriste. Este vorba, în Mediterana, de Operația Active Endeavour, prin care ne asigurăm că nu va deveni un... rai pentru terorism. Această operație militară se derulează de câțiva ani, cu rezultate foarte bune.

După cum vedeți avem destule de făcut pentru a fi ocupați toată ziua.

ANIHILAREA CUIBULUI TERORISMULUI INTERNAȚIONAL

- O mulțime de oameni au o întrebare în mintea lor. Care sunt implicațiile pe termen lung ale

care 26 sunt membre ale NATO. Cooperând mai bine cu Uniunea Europeană, cu Organizația Națiunilor Unite vom avea o Alianță mai eficientă și mai modernă, capabilă să proiecteze susținerea forțelor.

Al treilea aspect, vizând implicațiile acestei operații militare este ceea ce numim noi *apropierea înțelegerii*. În secolul XXI nu poți separa operațiile militare de cele civile. Dacă este o lecție de învățat din Afganistan, este aceea că UE, ONU, Grupul celor 8 și desigur donatorii bilaterali trebuie să aibă o viziune apropiată de cea a militarilor. În același timp, nu secevații! Și aici este o revoluție în modul în care noi planificăm și executăm operațiile noastre. Acesta este felul în care va fi asigurată securitatea.

- Nu. Sunt doar foarte multe posibile răspunsuri. Și aș vrea să mă opresc la câteva elemente-cheie.

Primul este acesta: dacă noi vom avea succes, nu doar NATO, ci și întreaga comunitate internațională, vom face un lucru foarte bun. Afganistanul, oamenii de acolo, au suferit atât de mult în cei peste 25 de ani de război, încât este inevitabil să-i ajutăm să construiască o democrație și o economie prosperă și să protejeze drepturile omului, inclusiv pentru femei.

În al doilea rând, să prevenim ca Afganistanul să devină ceea ce putea să fie – cuibul terorismului internațional. Asta este bine pentru noi, la fel cum este bine pentru afgani.

Astfel, prima remarcă pe care aș face-o: putem să-i ajutăm pe afgani să creeze această țară nouă, și deja au fost făcute investiții acolo. Dar mai există o implicare pe termen lung. Și aceasta este pentru NATO. Alianța va face, la un moment dat, un pas înapoi din Afganistan. Noi nu trebuie să menținem actualul nivel al acțiunilor militare. Ceea ce se va vedea, va fi un NATO proiectând tot mai mult stabilitatea.

A doua observație se referă la conlucrarea cu partenerii. Avem peste 30 de state prezente în Afganistan, din

de ce suntem acolo. Pentru că altfel sprijinul opiniei publice va dispărea. Mai repede decât, în mod inevitabil, s-ar putea întâmpla.

În al doilea rând, *trebuie să arătăm mai bine pe micul ecran ceea ce fac talibanii*. Recent au răpit un băiat de pe stradă, în vârstă de 15 ani. L-au spânzurat de un copac cu dolari americani introduși în gura sa... Acesta este genul de persoane cu care avem de-a face! Dar noi nu avem acele imagini. Trebuie să fim capabili să arătăm acele imagini publicului nostru, pentru ca oamenii să înțeleagă de ce acționăm așa cum o facem în prezent. Putem să acționăm mai bine, la nivelul NATO și la cel al statelor membre. Dar este esențial să acționăm.

- În același timp, probabil este momentul, discutând sincer, pentru a avea la îndemână o strategie a NATO, când vrem să relatăm despre acțiunile trupelor trimise de țări diferite. Nu doar una la nivel național.

- Nu pot să nu fiu de acord cu asta. Una din marile provocări la care trebuie să facem față, în această operație, este aceea că 37 de state sunt implicate și toate au campanii mediatice naționale.

- Din nefericire...

- Așa este! De pildă, din Canada, jurnaliștii se duc din Ottawa direct la Kandahar. Ei nu vin pe la Bruxelles, nu trec și pe la Kabul. Deci ei se focalizează numai pe ceea ce fac conaționali lor. Și impresia creată pe micile ecrane este aceea că doar canadienii luptă în sudul Afganistanului!

Contribui sau nu la asigurarea păcii și securității internaționale și prin urmare NATO să o invite în Alianță. Asta s-a întâmplat ușor cu România, Bulgaria și alte state care au fost invitate recent în NATO. Acum va trebui să se procedeze la fel, pentru cele trei țări candidate.

Motivația pentru asta este foarte clară. Suntem convingși că aducând noi membri în Alianță, care au îndeplinite standardele cerute asigurăm stabilitatea în Europa. Invitându-le în NATO le aducem într-o familie de țări integrate în structuri politice și militare, care încurajează cooperarea, stabilitatea, relații bune, de încredere, chiar și cu state nemembre ale Alianței.

Pentru toate aceste motive, veți vedea o puternică dorință a NATO de a continua acest proces, când candidații ating standardele aliate.

- Da, dar în același timp, avem în aceeași zonă geografică provincia Kosovo. Cu un statut sensibil. Și important pentru viitorul acestei părți a Europei...

- Noi nu vedem o legătură între Kosovo și procesul de lărgire a NATO. Acesta s-a făcut întotdeauna pe baza meritelor candidaților. În ciuda opoziției, de exemplu, a Rusiei, față de candidaturile Țărilor Baltice. Unii erau îngrijorați că invitarea celor trei state va destabiliza sau submina securitatea în Europa. În pofida acestei temeri, noi am mers mai departe, pentru că era o chestiune de principiu și acesta trebuia concretizat. Și viața a demonstrat că a fost bine pentru Europa, pentru relațiile dintre statele baltice și Rusia, deoarece au fost așezate pe baze mai sigure. Așa că nu-i văd pe aliați ridicând piciorul de pe pedala extinderii, din cauza evoluției situației din Kosovo.

O DECIZIE POLITICĂ

- De ce NATO are nevoie să primească noi membri în Alianță? Puteți să comentați situația statelor care vor fi invitate la Summitul de la București?

- În primul rând așa spune că NATO nu are nevoie de noi membri. Noi avem o ușă deschisă. Și cred că este foarte important să facem aici o distincție. Alianța nu se extinde. Dar suntem deschiși către statele care vor să ni se alăture. Este un principiu de bază pentru noi. Un stat european, democratic, are toate drepturile să își aleagă pentru apărare asocierea dorită. Atingând standardele NATO, cum a făcut și România, are dreptul să intre pe ușă. Este principiul de bază al lărgirii NATO.

Cine este pe listă, formal, pentru a fi invitat la summit? Croația, Albania și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei. Toate aceste trei state au muncit foarte mult pentru a atinge standardele politice, economice și militare ale NATO și noi ne-am străduit să le ajutăm. Sper că suntem în situația de a le invita pe toate trei, cât mai repede cu putință. Și știu că toți aliații doresc asta. Este o decizie politică, nu una tehnică. Chiar dacă o țară îndeplinește toate standardele tehnice, depinde de cei 26 de aliați, să decidă dacă poate

contribui sau nu la asigurarea păcii și securității internaționale și prin urmare NATO să o invite în Alianță. Asta s-a întâmplat ușor cu România, Bulgaria și alte state care au fost invitate recent în NATO. Acum va trebui să se procedeze la fel, pentru cele trei țări candidate.

Motivația pentru asta este foarte clară. Suntem convingși că aducând noi membri în Alianță, care au îndeplinite standardele cerute asigurăm stabilitatea în Europa. Invitându-le în NATO le aducem într-o familie de țări integrate în structuri politice și militare, care încurajează cooperarea, stabilitatea, relații bune, de încredere, chiar și cu state nemembre ale Alianței.

Pentru toate aceste motive, veți vedea o puternică dorință a NATO de a continua acest proces, când candidații ating standardele aliate.

- Da, dar în același timp, avem în aceeași zonă geografică provincia Kosovo. Cu un statut sensibil. Și important pentru viitorul acestei părți a Europei...

- Noi nu vedem o legătură între Kosovo și procesul de lărgire a NATO. Acesta s-a făcut întotdeauna pe baza meritelor candidaților. În ciuda opoziției, de exemplu, a Rusiei, față de candidaturile Țărilor Baltice. Unii erau îngrijorați că invitarea celor trei state va destabiliza sau submina securitatea în Europa. În pofida acestei temeri, noi am mers mai departe, pentru că era o chestiune de principiu și acesta trebuia concretizat. Și viața a demonstrat că a fost bine pentru Europa, pentru relațiile dintre statele baltice și Rusia, deoarece au fost așezate pe baze mai sigure. Așa că nu-i văd pe aliați ridicând piciorul de pe pedala extinderii, din cauza evoluției situației din Kosovo.

GESTIONAREA NEÎNȚELEGERILOR

- Sunteți mulțumit de etapa actuală a relațiilor dintre Moscova și Bruxelles, dintre Rusia și NATO?

- Nu cred că ar putea cineva să afirme că este 100% satisfăcut. A devenit clar pentru toată lumea că Rusia are interesul său, perspectiva proprie, în ceea ce privește răspunsurile la câteva întrebări fundamentale privind securitatea internațională, începând cu cele vizând tratatul forțelor convenționale în Europa, continuând cu amplasarea sistemelor de rachete defensive și viitorul provinciei Kosovo. Sunt subiecte pe care Rusia și Vestul le privesc diferit. Asta este clar. Dar ceea

ce cred că poate fi așteptat, Rusia nefiind Vestul, Rusia are viziunea sa și trebuie să ne obișnuim cu asta. Întrebarea care se pune este cum o vom face? Dintr-o perspectivă plină de speranță, cum se întâmplă acum? Sau vom căuta o înțelegere la fiecare problemă – un concept considerat depășit? Cum vom gestiona neînțelegerile? Aici, în general, ne descurcăm bine. Avem Consiliul NATO-Rusia. Și foarte bune baze diplomatice pentru a discuta cu partenerul rus. Asta nu este ceva ce am fi avut întotdeauna, dar e bine.

Oceori abordările sunt prea ferbinți. Rusia de regulă consideră că pentru a-și atinge obiectivele, statele membre ale NATO nu trebuie să treacă peste o linie roșie. Noi am precizat foarte clar că asemenea comentarii nu sunt bine primite. Și nu ajută la nimic. Dar, dacă avem asemenea discuții, chiar și dacă apar neînțelegeri, ajungem pe un teren comun, în structuri ce funcționează acum, dar pe care nu le-am avut înainte. Acesta este totuși un pas înainte.

PROVOCĂRI PREDICTIBILE

- Jurnaliștii recunosc puterea și curajul dumneavoastră de a avea o viziune inedită despre provocările predictibile la care NATO va trebui să facă față în viitor. Puteți să ne comentați acest subiect?

- Provocări predictibile...Aș enumera câteva. Cel mai evident este Afganistanul. Și ne preocupă deoarece acționăm acolo mai mult decât poate altă organizație. Pentru un succes acolo, cheia este NATO. Reușita Alianței va asigura și celorlalte organizații succesul. Nu-l vom avea decât dacă se va înregistra un progres în guvernare, economie și învățământ. Și nu vom putea avea evoluțiile dorite dacă nu vom crea condițiile necesare. Afganistanul este o mare provocare pentru noi.

Veți vedea crescând interesul NATO pentru implicarea sa în alte provocări care au fost tot timpul pe agenda aliaților – apărarea cibernetică, securitatea energetică, cea maritimă. Sunt arealuri în care NATO poate să contribuie valoros pe lângă ceea ce face alte organizații sau state.

Apărarea cibernetică este un bun exemplu, fiind prin definiție un domeniu cu implicare multinațională. Militarii au o lungă experiență în protejarea structurilor aliate de atacuri cibernetice. Deci NATO are în această privință o nișă

James APPATHURAI: *România este o țară mare în NATO. Și va găzdui un eveniment care nu este important doar pentru ceea ce înseamnă, ci și un pas înainte spre aniversarea celui 60 de ani de existență ai Alianței, în 2009.*

și putem să adăugăm valorii la ceea ce fac statele în alte domenii.

Veți vedea că Alianța își va asuma noi provocări. Punctul final – ca o mare provocare pentru NATO, dar nu numai pentru organizația noastră – va fi o discuție despre modul în care putem să avem cea mai bună utilizare a fondurilor pe care le folosim pentru apărare. Ce se întâmplă acum, cu operațiile din Afganistan și din Kosovo, dar și cu cele în curs de desfășurare din Liban, din Ciad, în Darfur etc.? Forțele occidentale sunt sub o puternică presiune. Aceea de a face față la toate operațiile menționate, cu toate forțele de rezervă și cele destinate Forței de Reacție Rapidă/ NRF. De aceea cred că trebuie să avem o dezbateră vizând modul în care putem să cheltuim mai bine și mai mult în domeniul apărării pentru a fi în stare să executăm aceste operații complexe. Să avem forța necesară pentru succesul lor. Uitați-vă ce se întâmplă în Darfur. Aceleași probleme pe care le are UE în Ciad, le are și NATO în Afganistan. Găsirea forțelor necesare pentru îndeplinirea misiunilor sub mandat ONU, pe baza banilor pe care îi avem, iată una dintre cele mai mari provocări cu care ministrii apărării se vor confrunta în anii următori.

ROMÂNII ACȚIONEAZĂ ACOLO UNDE ESTE NEVOIE DE EI

- Cum comentați prezența trupelor române, în diferite teatre de operații, sub drapelul NATO?

- Nu veți fi surprins să auziți ce voi spune, dar o să o afirm oricum. Lam acompaniat personal pe secretarul general al NATO la vizita acestuia la militarii români dislocați în Afganistan și în Balcani. Ei au făcut un serviciu mare Alianței. Și nu am auzit nimic altceva de la comandantii noștri aliați decât complimente despre misiunile îndeplinite de ei. I-am văzut cu ochii noștri. Și așa mai adăuga faptul că românii acționează acolo unde este nevoie de ei. Este ceva demn de semnalat. Militarii statelor aliate care acționează în sudul Afganistanului sunt curajoși că își îndeplinesc misiunile în acea zonă.

- Veți poși în primăvară la București, la Summitul NATO. Poate aveți un mesaj special pentru românii.

- Summitul va constitui un semn al locului României în Alianță. România este o țară mare în NATO. Și va găzdui un eveniment care nu este important doar pentru ceea ce înseamnă, ci și un pas înainte spre aniversarea celor 60 de ani de existență, ai Alianței, în 2009.

FAMILY PHOTO

UN MODEL

James Appathurai este prototipul purtătorului de cuvânt al începutului de veac XXI. Nu scriu aceste rânduri sub impactul primelor impresii. Am mai avut ocazia să îl întâlnesc la Bruxelles la ocazia unor misiuni anterioare. Deși impecabil în ținută, este extrem de abordabil și cald în dialogurile avute cu cei mai diverși interlocutori. Nici urmă de aroganță sau substituire de roluri.

Regula numărul unu – este tot timpul sigur pe el. Când este cazul precizează poziția secretarului general al NATO. Când consideră necesar să exprime un punct de vedere personal menționează această nuanțare. De regulă face apel la cuvântul NOI. Adică membrii NATO.

Relaționează cu presa degajată, fără complexe și false ascunzături. Este disponibil în orice moment. Acordă interviuri în studioul TV al NATO, dar și pe holurile Cartierului General al Alianței. Nu se formalizează. Și nu este dependent de telefonul mobil. Extrem de dinamic aduce un plus de seninătate celor cu care lucrează. Nu este un om încrâncenat.

Inițiativa realizării unor interviuri cu personalități reprezentative din "inima Alianței", pentru a fi difuzate la televiziunea publică din țara care găzduiește Summitul NATO 2008 a apreciat-o ca pe un bun început pentru informarea opiniei publice din România cu privire la preocupările de viitor ale aliaților.

A primit cu plăcere surpriza oferită de talentatul Cristi Vecerdea Criv, respectiv un portret cu tușe umoristice, la vederea căruia – după cum îmi mărturisise Appathurai a doua zi – băiețelul său a fost extrem de încântat.

Și s-a fotografiat alături de românii care la Bruxelles au avut parte de interlocutori de primă mărime, oficiali cu responsabilități înalte la sediul Alianței.

James Appathurai rămâne un euroatlantic care respiră liber. Și poate să transmită, din fericire, această stare nativă și semenilor săi. (I.P.)